

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci (3)
JUDr. Petr Vojtek, Nejvyšší soud ČR

- přednáška pro Justiční akademii SR
Pezinok, 24. září 2009

Design prezentace – Ing. Alena Krestová, NS ČR

1

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

(1) Stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

(2) Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

2

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

R 35/1977

Nesprávný úřední postup a některé příklady. Pojem nesprávného úředního postupu sa v zákone bližšie nevymedzuje. V praxi sa vychádza z toho, že ustanovenie § 18 zákona č. 58/1969 Zb. predpokladá, že ide o tie prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou štátnych orgánov než rozhodovacou. O nesprávný úradný postup napr. išlo, keď orgány bezpečnosti nedostatočne zabezpečili majetok osôb, ktoré brali do väzby alebo neumožnili, aby sa o majetok týchto osôb postarali iné osoby, a na takomto majetku vznikla škoda, alebo ak opatrovník detí (ktorým bol ustanovený štátny orgán) nedostatočne plnil svoju funkciu a tým spôsobil, že maloleté deti prišli o výživné, prípadne keď nápravno-výchovný ústav chybné postupoval pri výkone zrážok na základe súdneho výkonu rozhodnutia, odsúdený bol ponechaný vo výkone trestu nad výmeru stanovenú rozsudkom alebo sa vykonal trest odňatia slobody, hoci sa na odsúdeného vzťahovala amnestia a pod. **Ze zprávy pléna NS ČSSR ze dne 30. 11. 1977, sp. zn. Plsť 3/77**

3

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Nečinnost a jiné vady řízení. Skutečnost, že řízení vedené orgánem státu při výkonu jeho pravomoci vyústilo v rozhodnutí, jehož se účastníci domáhali, sama o sobě nevylučuje odpovědnost státu podle zákona č. 58/1969 Sb. za škodu způsobenou v průběhu tohoto řízení nezákonným rozhodnutím procesního charakteru či nesprávným úředním postupem.

Na nesprávný úřední postup je třeba považovat i nevydání či opožděné vydání rozhodnutí, mělo-li být v souladu s uvedenými pravidly správně vydáno či vydáno ve stanovené lhůtě, případně jiná nečinnost státního orgánu či jiné vady ve způsobu vedení řízení. **Rozsudek NS ČR ze dne 24. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 804/96 (SJ 1/2000, č. 4)**

4

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Vady řízení projevující se v obsahu rozhodnutí. Odpovědnost za škodu z nesprávného úředního postupu orgánu státu nezakládají vady řízení (např. při shromažďování podkladů pro rozhodnutí, hodnocení zjištěných skutečností, a právním posouzení), jestliže měly za následek nesprávné rozhodnutí. **Rozsudek NS ČR ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 129/97 (SJ 1/2000, č. 5)**

5

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Posouzení charakteru komunikace ve stavebním řízení. Okolnost, že stavební úřad po chybném posouzení charakteru přístupové komunikace dospěl k závěru, že vydání rozhodnutí o umístění stavby a stavebního povolení nebrání nemožnost přístupu stavebníků k jejich pozemkům, není nesprávností úředního postupu, nýbrž nesprávností samotného rozhodnutí spočívající v chybném zjištění či posouzení předpokladů pro rozhodnutí v územním a stavebním řízení. **Rozsudek NS ČR ze dne 31. 1. 2002, sp. zn. 25 Cdo 430/2000 (Soubor C 1000)**

Rozdílná kritéria ve stavebním řízení. Postup stavebního úřadu, který pro účely vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení považoval z bezpečnostního hlediska vzdálenost stavby od nebezpečného objektu za vyhovující, zatímco vydání kolaudačního rozhodnutí při objektivně nezměněných poměrech v místě stavby podmiňoval splněním bezpečnostních podmínek, je nesprávným úředním postupem. **Rozsudek NS ČR ze dne 30. 7. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1851/2002 (Soubor C 2073)**

6

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Poškození věci při exekuci. Poškození věci povinného při realizaci výkonu rozhodnutí vyklizením bytu je nesprávným úředním postupem. **Rozsudek NS ČR ze dne 23. 10. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1802/2002 (Soubor C 2177)**

Nesprávný úřední postup při soupisu movitých věcí. Omyl v osobě povinného při soupisu movitých věcí je nesprávným úředním postupem soudního vykonavatele. **Rozsudek NS ČR ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 25 Cdo 2813/2006 (Soubor C 4840)** ⁷

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

R 42/1998

Nesprávná doložka právní moci. Nesprávným úředním postupem ve smyslu ustanovení § 18 zákona č. 58/1969 Sb. je i vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí, které není dosud pravomocné. **Rozsudek KS v Českých Budějovicích ze dne 8. 7. 1997, sp. zn. 6 Co 704/97**

8

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Zveřejnění nepravdivých údajů. Zveřejnění údajů o kontrole České obchodní inspekce, které neodpovídaly skutečnosti, je nesprávným úředním postupem; stát se nemůže zbavit odpovědnosti za škodu poukazem na tvrzené pochybení jiného subjektu, z jehož podkladů přitom orgán státu vycházel. **Rozsudek NS ČR ze dne 20. 12. 2006, sp. zn. 25 Cdo 2840/2004 (SoRo 7/2007, č. 74)**

Nesprávný výpis z Rejstříku trestů. Vydání výpisu (opisu) z Rejstříku trestů, obsahujícího objektivně nesprávné údaje, neodpovídající stavu, který vyplynul z provedeného trestního řízení, je nesprávným úředním postupem. Stát odpovídá za škodu tím způsobenou bez ohledu na správnost postupu soudu ve vykonávacím trestním řízení. **Rozsudek NS ČR ze dne 20. 12. 2006, sp. zn. 25 Cdo 642/2005 (PrRo 16/2007, str. 605)**

9

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

R 54/2003

Celní zajištění. Okolnost, že věc po dobu celního zajištění (§ 309 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon), nebyla chráněna před poškozením, představuje nesprávný úřední postup celního úřadu, který je v příčinné souvislosti se vznikem škody na věci. **Rozsudek NS ČR ze dne 27. 6. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1629/2000**

10

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Nesprávný úřední postup při opožděném zápisu poznámky do katastru nemovitostí. Okolnost, že katastrální úřad nezapsal poznámku do katastru nemovitostí na základě doručení příslušného rozhodnutí, nýbrž až po nabytí jeho právní moci, představuje nesprávný úřední postup.

Rozsudek NS ČR ze dne 26. 2. 2008, sp. zn. 25 Cdo 3054/2005 (Soubor C 5799)

11

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup

Řada pochybení katastrálního úřadu. I když každé z jednotlivých drobných pochybení ve správním řízení samo o sobě není nesprávným úředním postupem, mohou tato dílčí pochybení ve svém souhrnu představovat nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 zákona č. 82/1998 Sb. **Rozsudek NS ČR ze dne 27. 5. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1455/2007**

12

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup - negativní

Odpovědnost státu za škodu způsobenou falešnou úřední osobou. Nejde o nesprávný úřední postup, byla-li škoda způsobena jednáním pachatele, který se vydával za úřední osobu, a to bez ohledu na to, že vystupoval v uniformě, která mu při skončení služebního poměru nebyla odebrána.

Rozsudek NS ČR ze dne 22. 5. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1872/2006 (Soubor C 6087)

13

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup - negativní

Nezajištění věci v trestním řízení. Okolnost, že orgány činné v trestním řízení nepřistoupily k zajištění věci důležité pro trestní řízení, nelze považovat za nesprávný úřední postup, jestliže věc podezření ze spáchání trestného činu byla pravomocně odložena.
Usnesení NS ČR ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. 25 Cdo 1643/2003 (Soubor C 2821)

14

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup - negativní

Odpovědnost státu za neúspěšné použití důkazů shromážděných v trestním řízení pro řízení občanskoprávní. Shromažďovaly-li orgány činné v trestním řízení důkazy k trestní odpovědnosti osob zúčastněných na dopravní nehodě, nelze v tom, že použití takto zjištěných materiálů v jiném (občanskoprávním) řízení nepostačovalo k úspěšnému uplatnění nároku na náhradu škody, spatřovat nesprávnost jejich postupu, která by byla v příčinné souvislosti s újmou spočívající v neúspěchu v soudním sporu.

Usnesení NS ČR ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 25 Cdo 1810/2005 (Soubor C 5085)

15

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup - negativní

Odpovědnost státu za škodu způsobenou obsahem mezinárodní smlouvy. Vyjednávání státu na půdě mezinárodního společenství o uzavření mezinárodní smlouvy a jejím obsahu, o přistoupení k tomuto aktu či o odstoupení od něj je výrazem vůle suverénního státu a jeho politiky. Je-li tato činnost prováděna v souladu s procedurálními pravidly obsaženými v mezinárodních a vnitrostátních právních normách, nelze ji považovat za nesprávný úřední postup a nelze z ní dovozovat odpovědnost státu za škodu ve vztahu k jednotlivým fyzickým a právnickým osobám, jejichž postavení se smlouva dotkla.

Rozsudek NS ČR ze dne 20. 5. 2008, sp. zn. 25 Cdo 627/2006 (SoRo 5/2009, str. 177)

16

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup - negativní

Odpovědnost státu při vadné žádosti o dotaci. Uzavření smlouvy o poskytnutí dotace na základě žadatelem chybně uvedeného studijního oboru v žádosti o přiznání dotace není nesprávným úředním postupem školského úřadu, i když nárok na dotaci nevzniká.

Usnesení NS ČR ze dne 15. 7. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1359/2006

17

Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

§ 13 – nesprávný úřední postup - negativní

R 56/2009

Nesprávný úřední postup orgánu myslivosti vůči osobě nenadané právem myslivosti. Nejde o nesprávný úřední postup, jestliže příslušný správní úřad ve věcech myslivosti nerozhodl o schválení plánu chovu a lovu v pronajaté honitbě, který předložil žadatel, jemuž pro dané období právo myslivosti nepříslušelo.

Rozsudek NS ČR ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1341/2006

18